

VIRTUOZIŠKAS KŪRINYS
GEOFFREY WOLFF

PASKU TINĖ MALO NĖ

ELIZABETH H.
WINTHROP

baltos lankos

Elizabeth H. Winthrop

Paskutinė malonė

romanas

Iš anglų kalbos vertė Rita Pilkauskaitė

baltos lankos

Ora

Virtuvėje Ora sumažina ugnį ir, nė nekilstelėjusi dangčio ir nežvilgtelėjusi į puodą, nuskuba prie galinių durų su tinkleliu, kurios užsitrenkdavo su pažįstamu garsu, kol praėjusią savaitę Deilas prie staktos priklijavo veltinio juostą. Tyla Orai atrodo garsesnė nei pirma medžio trinkelėjimas į medį, nuaidėdavęs per lauką; jaučiasi nesmagiai. Anksčiau tarp medvilnės eilių dirbantis juodaodis berniukas, išgirdęs tą garsą, pakeldavo galvą ir pamatydavo ją stovinčią, o dabar, nežinodamas, kad ji lauke, toliau renka medvilnę ir deda į drobinį maišą.

Ji atsisėda ant trijų medinių laiptelių, vedančių nuo durų į dulkėtą užpakalinį degalinės kiemą, besiribojantį su lauku. Medvilnėje tarsi barškuolės čirpia cikados. Kažin ar Deilas vis dar atsirėmęs į šaldytuvą spokso ten, kur ji sėdėjo, tarsi vildamasis su laukti atsakymo iš jos užpildytos erdvės. Nesileidžia į spėlionės, kur yra Tobis. Ištisas savaitės iš Gvadalkanalio negauna laiško. Juodu su Deilu apie tai nešneka, tarsi pripažinus tiesą pranašiškas ženklas gali išsipildyti. Ji pastebėjo, kad sūnui išvykus po tiek laiko tarp jų vėl kilo nesantaika, panašiai kaip ir tada, kai jis atsirado jų gyvenime prieš aštuoniolika metų. Tuomet jie slapčiomis ilgėjosi ankstesnio gyvenimo, abu tylomis kaltino vienas kitą jo netekę, o dabar nerimastingoje tyloje laukia pašto ir žinių iš Ramiojo vandenyno fronto.

Ji pakelia akis į triukšmingą paukščių sambrūzdį, stebi, kaip vanagas per lauką vejasi žvirblį. Kitoje namo pusėje išgirsta vieškelio pro šalį prašvilpiančią mašiną, o po akimirkos pamato, kaip ji vis mažėja, keliu toldama į rytus. Kartais Orai atrodo keista gyventi prie kryžkelės, čia dauguma sutiktų žmonių kažkur keliauja, nors jos gyvenimas toks, kad nėra kur vykti. Kai Tobis buvo mažesnis ir kartu su ja sėdėdavo už prekystalio, kai dar nebuvo pakankamai ūgtelėjęs, kad imtų pilstyti benzina ar padėti Deilui garaže, jie kurdavo istorijas apie užsukančius į parduotuvę žmones: skrybėlėta moteris keliauja į Naująjį Orleaną švęsti gimtadienio, šeima su kūdikiais dvynukais išsikrausto gyventi į Kaliforniją, vyras su skepetaite slapstosi nuo įstatymo. Ora jau nebekuria istorijų, tik spėlioja.

Lauke dirbantis berniukas priėjo eilės galą, pusnuogis ir blizgantis nuo prakaito. Jam turbūt devyneri ar dešimt metų, vienas iš daugelio negrų, gyvenančių nuomojamosė lūšnelėse aplinkinėje žemėje, jie elgiasi taip, tarsi Deilo ir Oros degalinės čia nė nebūtų. Jiems nereikia benzino, o prekių įsigyja plantacijos parduotuvėje už poros mylių. Per tuos dvidešimt metų, kai Deilas iš dėdės paveldėjo degalinę ir jie atsikraustė iš Naujojo Orleano, niekas nepasikeitė. Iš pradžių Ora manė, kad jiems perėmus degalinę tikrai viskas bus kitaip. Įsivaizdavo, kad čia bus susitikimų vieta, dažnai lankoma tiek juodaodžių, tiek baltųjų, kaip kaimo parduotuvė Načeze, kur ji užaugo. Tačiau Deilas nepritarė šiai svajonei ir iki šiol nepritaria, todėl niekas nepasikeitė. Deilo dėdės pakabin-tas ženklas „Tik baltiesiems“ kabo iki šiol. Ir tai, kad juos supa visa bendruomenė, kuri gyvena visiškai atskirai, visada tik didino Oros vienumos jausmą. Tobiui išvykus tas jausmas dar sustiprėjo.

Nejučia Ora šūkteli berniukui, velniop Deilą. Išgirdęs Oros balsą, pakelia galvą, o rankas nuleidžia prie šonų – viena tuščia,

kita laiko suėmęs maišą. Jis laukia. Nuispyrusi sandalus Ora per dulkes nueina į lauko pakraštį. Vaikas nepatikliai stebi.

– Išalkai? – paklausia jo.

Jis neatsako.

– Ant viryklės turiu troškintos kiaulienos, – pasiūlo. – Pilną puodą. Atnešti dubenį?

– Ne, ponio. – Berniukas per petį žvilgteli į kitą lauko galą, kur toliau visi renka medvilnę.

– Nealkanas? – klausia ji.

Atsisukęs į ją gūžteli, po tamsia oda jo mentės pakyla tarsi paukščio kauliukai.

– O šokoladinių saldinių?

Berniuko akys sublizga. Neatsako.

Įkišusi ranką į kišenę Ora ištraukia pusiau nuvalgytą „Milk Duds“ dėžutę. Iškračiusi kelis rutuliukus į delną, pažvelgia į berniuką: taip?

Padėjęs maišą, prieina prie lauko pakraščio stovinčios Oros. Ji įberia vaikui saldinių į ištiestą delną; atsargiai ir susidomėjęs jis apžiūri rudus rutuliukus.

– Paragauk.

Vaikas įsideda vieną saldiniuką į burną, kramtant veide atsiranda nuostaba.

– Ne šokoladinis, – sako jis.

– Su karamele.

Berniukas nuryja.

– Aš dar nevalgiau tokio saldinio.

Iš kito lauko galo pašaukia, grįžtelėjęs berniukas pažvelgia ton pusėn. Paskui atsisuka į Orą, laukdamas iš jos lyg ir leidimo.

– Eik, – taria mostelėdama ranka. Berniukas susiberia saldinius kišenėn, stebėdama nuskubantį per purvo grumstus ji nė

neabejoja, kad už nugaros tarpdury stovi Deilas ir stebi ją, aiškiai jaučia priekaištingą jo žvilgsnį. Tačiau atsisukusi prie durų nieko nepamato, ji viena.

Deilas

Deilas nueina už prekystalio į kasos aparatą įmesti monetų, gulinčių kišenėje, Orai visada išsyk užsidaro, o jam reikia net tris kartus stumtelėti pinigų stalčių, kad užsitrenktų. Ant prekystalio prie kasos aparato pamato Oros paliktą žurnalą, rugpjūčio mėnesio *Life*, viršelyje karininkas kareiviška uniforma bučiuoja gražiai apsirengusiai moteriai į skruostą. Po nuotrauka parašyta „Kareivio atsisveikinimas“. Deilas sumirksi. Prisimena, kaip sausį visi trys susėdo į jo bantamą ir tylėdami važiavo į Naująjį Orleaną: Orą krėtė drebulys, Tobis buvo nusiteikęs ryžtingai, o Deilas stengėsi nepasiduoti jauduliui. Kai atvažiavo, išvydo ant šaligatvio krašto susibūrusius vaikinukus, laukiančius autobuso, turinčio vežti į mokymus. Jie vilkėjo mėlynus džinsus, ne uniformas. Jų motinos verkė. Dauguma tėvų jautėsi nesmagiai. Ir Deilui taip buvo. Jis žvelgia į žurnalo viršelį, į vyrą kareiviška uniforma, stojišką moterį. Tikrai „Kareivio atsisveikinimas“.

Suskamba virš durų pakabintas varpelis, pakėlęs akis Deilas pamato Benį Mėjesą, šis atvažiavo nakčiai budėti degalinėje. Vaikinukui tiek pat metų kiek Tobiiui, jauniausias iš dešimties Arto Mėjeso vaikų, jie visi užaugo už keleto mylių ant žemės, kurią vis dar dirba Artas, nors jam aštuoniasdešimt.

– Aš jau čia, – praneša Benis.

Deilas linkteli pasisveikindamas, apverčia žurnalą viršeliu į apačią.

– Ankstyvas, – taria, – dar nėra šešių.

Benis gūžteli.

– Nėr kas veikt, – sumurma jis.

Prieina nešinas popieriniu maišu ir paduoda Deilui.

– Mama perdavė, – sako. – Figos. Turim porą figmedžių, lipte aplipę figomis.

Deilas paima maišą.

– Padėkok nuo manęs, – taria.

– Ji džiaugiasi atsikračiusi.

– O aš džiaugiuosi gavęs, – šnirpšteli Deilas. – Kaip laikosi mama? Senokai nemačiau.

– Gerai.

– Kaip tėtis?

– Irgi gerai.

Deilas sukosėja.

– O tas jo laukuose dirbantis juočkis?

– Regis, irgi nieko.

– Kaip jo kelis?

Benis gūžteli.

– Gan gerai. Jau vėl vairuoja. Šįvakar važiuos į Sent Martinvilį pažiūrėti, kaip vykdys mirties bausmę tam vaikinukui. Sakė nė už ką to nepraleisiąs.

Deilas pasikaso pakaušį.

– Laikrašty rašo, kad elektros kėdė bus kalėjime. Tai nieko daug nepamatys.

– Ką gi, – taria Benis užbaigdamas pokalbį. – Būsiu lauke savo mašinoj.

– Gerai, – atsako Deilas, stebėdamas išeinantį vaikną.

Leinas

Leinas ant dešinės rankos turi randą, kai ką nors ilgai laiko sugniaužęs, tarkim, kirvio kotą, peilį austrėms atidaryti arba vairą, ima perštėti, tarsi vėl iš naujo plėštų odą. Kol privažiuoja pelkėtą kraštą palei Tešo upę, tasai randas įskausta. Jam buvo trylika, kai jį įsitaisė, tai buvo pirmas kartas, kai išdaužė stiklą, – dar nežinojo, kad reikia skuduru apsivynioti ranką, dar nemokėjo atrakinti spynos be rakto. Tą pirmą kartą įsilaužė ne tam, kad apvogtų, bet norėdamas atsiimti, kas jam teisėtai priklausė, – dvylikto kalibro medžioklinis „Remington“ šautuvas buvo jo senelio, o tėvas žaisdamas pokerį užstatė ir pralošė kitam cukranendrių plantacijos darbininkui Gajui Deivisui. Leinas virš virtuvės durų rankenos išdaužė stiklą, įkišo ranką pro dantytą plyšį ir nė nepajuto, kaip atsidūrė kito žmogaus namuose: ant viryklės šalta sriuba, kriauklėje sudėti neplauti indai, purvu aplipę auliniai batai prie durų. Nesusiūta žaizda blogai sugijo, reljefiška vingiuota linija vis primena, kaip paprasta įsilaužti į svetimus namus.

Pakrato ranką ir prispaudęs randuotus krumplius prie lūpų pajunta sūrų prakaito skonį. Nuo kelio upės nematyti, bet užuodžia namus primenantį suplėkusį rūdos, pelkės ir žemės kvapą. Cukranendrių ir medvilnės laukus keičia pekaninių karijų giraitės, o netrukus šias – didingi namai su kolonomis, susibūrę Niu Aibirijos pakrastyje tarp virginių ažuolų. Čia turėtų

pernakvoti, kai vidurnaktį Sent Martinvilyje, dvylika mylių į šiaurės rytus, bus įvykdyta mirties bausmė. Šalia sėdintis Siuardas miega – kimiai kvėpuoja, retkarčiais kaukštelėdamas dantimis, Leinas spėlioja, ar tik nesapnuoja valgantis. Leinui dingteli, jog su miegančiu kapitonu elektros kėdę galėtų nuvežti bet kur arba pabėgti, bet nežino, kur bėgtų, o jau pusę laiko atsėdėjo, todėl nusprendžia verčiau jau išbūti iki galo negu rizikuoti gauti dar didesnę bausmę. O dabar štai jie atvyksta su savo baisiu kroviniu.

Leinas žvilgteli į kapitoną. Siuardas sujuda, atsikosėja ir pakeičia sėdimą pozą, dirsteli į Leiną, tarsi įvertindamas, ar šis pastebėjo, kad buvo prisnūdęs. Iš vidinės kišenės išėmęs gertuvę atsuka dangtelį ir nugeria, nusišluostęs lūpas prisideda delną prie kaktos ir įsižiūri pro priekinį stiklą.

Lauke vakaro saulė žioruoja dulkėse, sukeltose pravažiuojančio transporto – vežimų su cukranendrėmis ir benzinvežių su rudomis cisternomis priekabose. Mašinos variklis monotoniškai ūžia.

– Nuo trisdešimt septintųjų nebuvau Niu Aibirijoje, – prataria Siuardas. Nuleidžia ranką. – Tais metais gimė ir mirė mano anūkė.

– O mane tais metais pasodino į kalėjimą, – sumurma Leinas.

Stengiasi prisiminti, ar nevažiavo per Niu Aibiriją, kai sirgo jo tėvo tėvas, bet dar buvo vaikas, važiavo vidury nakties, todėl nežino, ar tai buvo Niu Aibirija, ar koks kitas cukraus ir naftos miestelis. Pamena tėvą pasakojant apie naftos telkinio atliekas, prisimena gavybos bokštų lauką mėnesienoje, didelį ištįsusių strypų miestą. Dažniausiai Leinui praeitis iškyla kaip greitai praleikiantys padriki vaizdai: metalinėj kiaulių tvoroj

įkliuvusi žąsis, už namo prie sriubos puodo verkianti motina, smulkūs nuogi broliukų ir sesučių kūneliai lietuje. Iš Angolos beveik nėra ko prisiminti, kasdien vis tas pats.

Kai privažiuoja miesto centrą, Leinas sulėtina greitį. Iki šiol jie važiavo pro pelkes, prerijas ir cukranendrių laukus, vieną kitą miestelį. Tai pirmas tikras miestas, kurį Leinas mato nuo tada, kai prieš šešerius metus buvo nuteistas Tibode. Priešais vyrų kirpyklą pavėsyje ant kėdžių sėdi vyriškiai, prie atviro lango lėtai sukasi barzdaskučio stulpelis. Žmonės eina pirmyn atgal gatve pro parduotuvių vitrinas su kostiumuotais manekenais, knygomis, laikrodžiais ir pyragaičiais. Prie kino teatro su mirksinčiomis lemputėmis papuoštu viršduriu laukia eilė žmonių, norinčių patekti į dieninį „Piliečio Keino“ seansą, jie vėduojasi bet kuo, kas pakliuvo po ranka. Leinas prisimena, kaip važiuodamas kalėjimo autobusiuku iš teismo Tibode ilgesingai žvelgė į panašias gatves. Dabar žiūrėdamas pro langą jaučiasi suglumęs, kone ima paniška baimė. Toks pat miesto centras, kaip ir kiti jo matyti, bet jaučiasi tarsi mėnuly. Filmai, restoranai, moteriškų drabužių parduotuvės, madingi batai – viskas atrodo beprasmiška. Kažin ar iš tikrųjų kada nors buvo kitaip.

– Čia suk kairėn, – parodo Siuardas. – Aibirijos gatvė.

Leinas pasuka ir, Siuardui paliepus, sustoja priešais toliau nuo gatvės stūksantį didžiulį baltą pastatą, keturaukštį tinkuotą statinį, į kurį veda pakopomis kylantys betoniniai laiptai, viršuje – kone stogą siekiantys piliastrai tarp penkių į plyšius panašių langų. Dvigubos durys ir langų rėmai iš pilkšvo aliuminio, o duryse įspausti aštuoni spindintys apvalūs diskai. Tokio pastato Leinui dar neteko regėti.

– Teismo rūmai, – taria Siuardas. – Juočkis čia laukia. Kamera viršuje. Nagi, manau, šįvakar jam rieta.

Leinas susimąsto. Pasijunta keistai, nuteistajam staiga atsi-
dūrus taip arti jį nužudysiančios elektros kėdės.

– Maniau, kad jis Sent Martinvilyje.

– Cha. Jeigu būtų palikę Martinvilio kalėjime, gerieji mies-
telėnai mums dar net nespėjus išvažiuoti iš Angolos būtų atlikę
visą darbą už mus.

Leinas žvelgia į pastatą, bandydamas įsivaizduoti ten už-
darytą žmogų, ką veikia žinodamas, kad gyventi beliko kelios
valandos.

– Ką jis padarė? – paklausia.

Siuardas nusispjauna pro langą.

– Išprievartavo baltaodę mergaitę. Jos lovoje. Įlindo tiesiai
pro langą ir pasismagino su ja, gretimam kambary miegant tėvui.

Leinas vėl susimąsto.

– Ar nužudė ją?

– Nužudė? Fui, kažin ar jis būtų kur nors saugus, jei būtų
dar ir nužudęs. – Siuardas paplekšnoja sunkvežimio šoną, žiedas
ant piršto dzingteli į metalą. – Nors gal ir taip, – priduria. – Pati
netrukus nusižudė. Kitą dieną su tėvo šautuvu ištaškė sau sme-
genis.

Lauke už teismo rūmų dangus švyti klaikia oranžine spalva,
tarsi būtų karštasis metų laikas, nors taip ir nėra. Šalimais šešis
kartus suskamba bažnyčios varpas, Leinui klausantis dingteli,
kad ir nuteistasis girdi tą patį garsą.

Vilis

Svogūnų lauko pakrašty loja šuo, jam ir tėvui bedirbant, raunant tuos svogūnus, kurių laiškai nudžiūvę. Vilio maišas pilnas ne tik baltų, bet ir violetinių, rudų, žalių, net mėlynų. Tėvas už kelių eilių pasilenkia, išsitiesia, pasilenkia, išsitiesia. Saulėta, danguje nė debesėlio, tačiau tėvas toks šlapias, tarsi ką tik išsimaudęs pelkėtam upely, marškiniai visiškai prilipę prie odos, nuo bridžių laša, o pažvelgęs į save Vilis pamato, kad jis irgi šlapias – rankovės permirkusios, ant kojų grandinių blizga lašeliai.

„Vili! – nuaidi tėvo balsas virš rausvosiomis romulėjomis apžėlusio lauko. – Vili!“

Jis pakelia galvą. Tėvas rankoje laiko kraujo raudonumo svogūną, didumo sulig krepšinio kamuoliu, tokio Viliui dar neteko regėti. Tėvas nusiima skrybėlę ir mojuoja Viliui, taip belaikant ją iškeltą iš dangaus smenga erelis ir pagriebia iš rankos. Vilis delnu prisidengia akis nuo saulės ir, žiūrėdamas į staigiai kylantį paukštį, milžiniškais nagais sugriebusį skrybėlės kraštą, ima suprasti, jog sapnuoja.

Neatsimerkia, pamažu tolstant sapnui, lieka įstrigęs niūrioje tikrovėje. Atkakliai laikosi tėvo, svogūnų lauko vaizdo, bet jaučia, kad guli ant kieto gulto, girdi kameros kampe iš vamzdžio lašant vandenį, užuodžia bjaurią iš tualetu skylės besisunkiančio dumblo smarvę. Kaip ir sapne, girdėti šuns lojimas, vis tas pats šuns lojimas.

Atsimerkęs mato pro lango grotas ant betoninių sienų juostomis krintančius paskutinius dienos spindulius. Neketino miegoti. Tačiau šiomis dienomis jį vis apima miegas ir visada ką nors sapnuoja. Kartais košmarus: svylančią mėsą, nudegintus plaukus, mirtinas sroves, zvimbiančias per kūną. Bet dažniausiai sapnuoja ką nors nereikšmingo: į nykščio panagę įsmigusią rakštį, purve basų kojų pirštais piešiamus apskritimus arba tą pojūtį, kad tuoj parkrisi, kai bėgi atbulas gaudydamas kamuolį į akis spiginant saulei, – dėl tų smulkmenų miegodamas jis jaučiasi gyvesnis nei pabudęs. Atsibudęs jis tik egzistuoja. Atsibudęs laukia mirties ir kad visa, kas vyksta, pagaliau imtų atrodyti tikra.

Jam viskas atrodo netikra nuo tos akimirkos, kai pamatė Greisę, iki alkūnių sukišusią rankas į tešlos dubenį, miltuotu veidu, tobulas baltas pusmėnulis po skruostikauliu – šis jos vaizdas sukosi ir sukosi mintyse daugel savaičių, kai grandydavo priskrudusias pyragų kepimo skardas ar nuo saldžios tešlos lipnius dubenis, po darbo eidamas namo taip nugrimzdavo į svajas, kad net neprisimindavo, kaip parėjo. Nuo tos akimirkos Greisė jam tapo visu pasauliu, tame pasaulyje viskas priminė sapną: jausmų antplūdis, atsitiktinai prisilietus virtuvėje, akių kalba, jos lengvas kūnas virš jojo, svaigus jaudulys, baimė. O paskui sapnas pavirto košmaru: įniršęs jos tėvo veidas tarpdury, paties bėgimas namo priešaušrio gatvėmis it akis išdegus, netrukus prisistatė šerifo pavaduotojai ir linčiuotojų minia – ir vieni, ir kiti iš karto, jie keikė ir šaukė, daužydami duris. Kartais Vilis trokšta, kad pirma jį būtų sučiupusi minia.

Pakilęs nuo gulito pažvelgia pro langą. Saulė artėja prie horizonto, rusenantis oranžinis rutulys nusileido taip žemai, kad visą dieną aplink apygardos teismo rūmus saulėje spindėję skardiniai lentomis apkaltų namų stogai atsidūrė šešėlyje, nors Šventojo

Petro bažnyčios smailė vis dar stiebiasi į šviesą. Tai paskutinis kartas, kai regi saulę. Ta mintis tokia keista, kad nepaveikia jo taip, kaip turėtų, panašiai turbūt šokas iš pradžių atitolina lūžusio kaulo skausmą.

Po kelių minučių išgirsta koridoriumi artėjančius žingsnius ir žvangančių raktų garsą. Giliai atsidusęs Vilis nosisuka nuo lango ir atsisėda ant gulto krašto. Akyse tebespindi saulė. Žingsniai artėja.

Prie kameros durų prieina šerifas Greizeris, lydimas vyro, vilkinčio tokį pat rudą apdarą kaip ir Vilis. Vyras stovi už Greizerio ir neramiai žiūri į Vilį, kol šerifas rakina spyną. Rankose kalinys laiko dubenį, skustuvą, žirkles, šepetėlį ir muilą.

Greizeris plačiai atidaro duris ir paragina kalinį užėti.

– Labas vakaras, Vili, – pasisveikina kalinys.

Vilis linkteli, pakėlęs ranką paliečia skruostus, plaukus.

Greizeris iš koridoriaus įneša sulankstomąjį kėdę.

– Berlas atėjo nuskusti tau galvos, vaikinė, – sako statydamas kėdę vidury mažos Vilio kameros.

– Atleisk, Vili, – sako Berlas ant gulto dėdamas šepetėlį, muilą ir žirkles. Jis liesas, bet raumeningas, ganėtinai brandus, jau žilstelėjusiais smilkiniais, tačiau kūnas vis dar jaunatviškas. Pažvelgia į Vilį gailesčio kupinomis akimis, jos traiškanotos, baltymai gelsvi. Vilis linkteli, tarsį patikindamas arba atleisdamas. Berlas nueina prie kriauklės prileisti į dubenį vandens.

– Sėskis, – taria Greizeris, mostelėdamas Viliui į kėdę.

Vilis pakyla nuo gulto. Sėsdamasis ant sulankstomosios kėdės prisimena Modo Klouverio vyrų kirpyklą Sent Martinvilyje, kaip baltieji valandomis atsipalaidavę sėdėdavo po lengvais užklotais, primenančiais palapines, dalydamiesi paskalomis su Modu, kol barzdaskutys kirpdavo aplink ausis arba braukydavo skustuvu per muiluotus kaklus. Vaikas būdamas Vilis, po pietų eidamas

namo, kartais sustodavo lauke pasikalbėti su Mažuoju Modu, bet žiūrėdavo į jį tik akies kampučiu – tarsi pakerėtas pro langą stebėdavo, kaip barzdaskučio skustuvas slysta per ražienos lauką, išlaidydamas jaudinančią spaudimo pusiausvyrą, ašmenys slysta oda tiksliai taip, kaip reikia, – nei per švelniai, nei per tvirtai.

Vilis pajunta, kaip Berlas šlapiu frotiniu audiniu perbraukia per galvą. Sumirksėjęs sugrįžta į kamerą – taip dažnai paskęsta mintyse.

– Gražus vakaras, – taria už nugaros kalinys. – Man regis, jau vėsta.

– Ai, dar ne galas tai kaitrai, – nesutinka Greizeris. Stovi priešais Vilį atsirėmęs į sieną, ant krūtinės susidėjęs stambias rankas. – Matysit, kita savaitė bus dar karštesnė nei ši.

– Tas tiesa, – pritaria Berlas.

Vilis pažvelgia į savo rankas, paliečia įtrūkusią odą prie krumplio, vis jam kliūvančią. Pagalvoja, kad oras neturi reikšmės. Kitą savaitę karščiau ar šalčiau bus be jo. Dar viena keista mintis. Pakrapštęs žaizdelę prie krumplio nudrasko iki kraujo, bet taria sau, kad ir ta žaizdelė visai nesvarbi.

– Na, – tarsteli Berlas, muilindamas Viliui galvą. – Ar gerai, Vili?

Vilis užsimerkia, gumbuotiems Berlo pirštams liečiant kaukolę, jaučiasi taip, lyg visiškai išsekęs grimztų į miegą.

– Gerai, – atsako. Jau kurį laiką niekas jo taip nelietė.

– Reikia švariam keliauti pas Viešpatį, – murma Berlas.

Greizeris išleidžia garsą: pašaipiai suprunksčia. Vilis atsi-merkia.

– Vaikine, turi būti plikas, – taria Greizeris, žiūri tiesiai į Vilį perkreipęs lūpas. – Tam, kad elektra kiaurai pereitų tavo storą kaukolę. Ir Viešpats čia niekuo dėtas.

Berlas braukia skustuvu Viliui per galvą.

– Manau, vis tiek būsi švarus, Vili, – ištaria tyliai. Nušluosto skustuvą į rankšluostį, o Vilis vėl užsimerkia.